

Τά Κανδυλιώτικα

Έκδοση του Συλλόγου των εν Αθήναις και απανταχού Κανδυλιωτών "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" Γραφεία: Κεραμεικού 23 ΑΘΗΝΑ • ΕΤΟΣ 2ο Αριθ. Φύλλου 6 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 1995

ΕΤΗΣΙΟΣ ΧΟΡΟΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σας καλούμε

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1995

ώρα 9:30 μ.μ.

στο ξενοδοχείο **ΝΟΒΟΤΕΛ**

οδός Μιχαήλ Βόδα 4-6 τηλ.: 82.50.422

να πάρετε μέρος στον ετήσιο χορό μας, που φέτος πιστεύουμε ότι θα σημειώσει μεγαλύτερη επιτυχία.

Πρόσθετες πληροφορίες:

- α) Το ξενοδοχείο διαθέτει ΔΩΡΕΑΝ ΠΑΡΚΙΝΓΚ.
- β) Ορχήστρα ποικίλου προγράμματος.
- γ) Τραπέζια (ροτόντες) των 10 ατόμων σε μια ευρύχωρη αίθουσα.
- δ) Η τιμή της πρόσκλησης ορίστηκε στις 6.000 δρχ.
- ε) Ο αριθμός των προσκλήσεων είναι περιορισμένος (220 άτομα).

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Επειδή ο Σύλλογος πρέπει, μέχρι της 8/2/1995, να δηλώσει τον αριθμό των ατόμων και να προκαταβάλει το αντίτιμο των προσκλήσεων, π α ρ α κ α η ο ύ μ ε, θερμά, όπως οι δηλώσεις συμμετοχής, εκ μέρους σας, γίνουν το αργότερο μέχρι τις 7/2/95.

Δήλωση συμμετοχής σημαίνει ανεπιφύλακτα και καταβολή της αξίας των προσκλήσεων.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Στα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου:

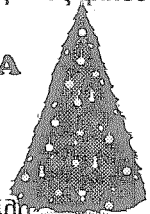
ΔΑΛΚΟ Κων/νο	τηλ.: 76.59.778
ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟ Αναστάσιο	τηλ.: 29.11.193
ΛΑΓΟ Σταύρο	τηλ.: 25.32.420
ΖΑΖΙΑ Κων/να	τηλ.: 70.17.185
ΛΑΡΔΙΚΟ Δημήτριο	τηλ.: 76.58.798
ΚΟΥΓΕΜΗΤΡΟ Χρήστο	τηλ.: 50.19.488

ΝΑ ΤΑ ΕΙΠΟΥΜΕ;

Το Διοικ. Συμβούλιο του Συλλόγου μας και «ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ» εύχονται σε όλα τα μέλη του Συλλόγου, σε όλες τις Καντυλιώτισσες και τους Καντυλιώτες και σε όλους τους φίλους της Κανδύλλας

ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ

Με την ευκαιρία της Πρωτοχρονιάς και με τον «ορισμό σας», θα σας πούμε και τον «Αγιο Βασίλη», όπως τον τραγουδάμε οι παλιότεροι στο χωριό μας: Αρχιμηνιά κι αρχιχρονιά κι αρχή του Γεναρίου. Ν' Άγιος Βασίλης έρχεται ν' από την Καισαρεία. Βαστά' εικόνα και χαρτί, χαρτί και καλαμάρι. Το καλαμάρι ν' έγραφε και το χαρτί μιλούσε.

- Βασίλη, πούθεν έρχεσαι και πούθε κατεβαίνεις;
- Από τη μάνα μ' έρχομαι και στο σκοτεινό πηγάιω.
- Κάτσε να φας, κάτσε να πεις, κάτσε να τραγουδήσεις.
- Ν' έμενα η μανούλα μου δε μ' έμαθε τραούδια, μα μ' έμαθε τα γράμματα και ψαλμοϋδιά μεγάλη.
- Βασίλη, ξέρεις γράμματα. Πες μας την αλφαβήτα. Και στο ραβδάκι ακούμπησε να πει την αλφαβήτα. Ξερό χλωρό ήταν το ραβδί, χλωρούς βλαστούς πετάει κι απάνου στ' αντιβλάσταρα πουλάκια κελαηδούνε. Δεν είν' πουλάκια μοναχά, είν' κι άγρια περιστέρια. Συγκατεβαίνουν πίνουνε, συνανεβαίνουν τρώνε και βρέχουν τη φτερούγα τους και λούζουν τον αφέντη.
- Αφέντη, αφέντη, ολάφεντε, πέντε βοδές αφέντη, πέντε βοδές αφέντεμες και πάδι αφέντης είσαι, πέντε κρατούν το μαύρη σου να καβαλήκει ο αφέντης. Καβάληκε αντιχαιρέται, πεζεύει καμαρώνει κι όπου πατήσει ο Μαύρης του πηγάδια φανερώνει, πηγάδια πετροπήγαδα κι αυλές μαρμαρωμένες. Χρόνια πολλὰ να είστε καλὰ να είστε και πλουτισμένοι. Κι εδώ που τραγουδήσαμε πέτρα να μη ράϊσει κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλὰ να ζήσει. Δώστε κι εμάς τον κόπο μας γιατί είναι ορισμός σας.

Σ' έτη πολλὰ!

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΝΔΥΛΑ

Στην αρχή του έτους, νέοι κοινοτικοί «άρχοντες» παίρνουν στα χέρια τους τις τύχες του χωριού μας. Έχουν μπροστά τους τέσσερα χρόνια, για να πραγματοποιήσουν τις επαγγελίες τους και να εφαρμόσουν το πρόγραμμά τους. Γι' αυτό, άπλωσε, οι Καντυλιώτες τους τίμησαν με την ψήφο τους. Στη δύση του 20ου και κοντά στην ανατολή του 21ου αιώνα, είναι καιρός, επί τέλους, να πάρει και η Καντύλλα αυτό που της ανήκει.

Και είναι πολλὰ τα προβλήματα που περιμένουν τη λύση τους... Αναδασμός, ύδρευση - άρδευση - αποχέτευση, καθαριότητα, δρόμοι, κάλυψη ρεμμάτων, βελτίωση και αναδιάρθρωση καλλιφερειών, ιατρική περίθαλψη, εκπαίδευση, πολιτιστικά, ψυχαγωγία. Είναι ενδεικτικά και επιγραμματικά τα κυριώτερα από τα ζητήματα, που πρέπει να ιεραρχηθούν και να δρομοποιηθεί η λύση τους.

'Οχι όλα μαζί' ένα, ένα.

Κι όχι ερήμην των κατοίκων.

Με διάλογο, με λαϊκές συνελεύσεις, με διαφά-

νεια και διαδικασίες που να πείθουν τον κόσμο.

Κι όχι μόνο με «ειρηνικά» μέσα, αλλά και δυναμικά με διαμαρτυρίες, ακόμα και με απεργίες ή αποχές, αν χρειαστεί.

Η συζήτηση και ο συντονισμός των ενεργειών μεταξύ των μαζικών φορέων και της Κοινότητας, πιστεύουμε ότι θα ωφεληθεί πολύ. Κάποια ανά τρίμηνο συνάντηση μεταξύ εκπροσώπων της Κοινότητας, Συνεταιρισμών, Αθλητικού Συλλόγου, Εκκλησίας, Αγροτικού Συλλόγου, και Συλλόγου Αθηνών, με συγκεκριμένη ημερήσια διάταξη που θα πρότεινε το Κοινοτικό Συμβούλιο, μπορεί ν' αποτελέσει ένα θεσμό, που η προβολή των αποφάσεών του, να γίνει μοχλός πίεσης προς την κατεύθυνση της λύσης των προβλημάτων του χωριού μας.

Οι σελίδες της εφημερίδας μας είναι ανοικτές σε όλους για εποικοδομητικές προτάσεις.

Είναι, νομίζουμε, καιρός να γίνει μια προσπάθεια για μια καλύτερη Κανδύλλα.

Σ. Λυγ

Μνήμες και βιώματα

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΛΑ

του Δημήτρη Λαοδίκου

«Ίδων ο Κτίστης ολλύμενον τον άνθρωπον, χερσίν ον εποίησε, κλίνας ουρανοῦς κατέρχεται.»

(Από τον Κανόνα των Χριστουγέννων)

Μέρες που 'ναι, γιορτινές και χειμωνιάτικες, χρονιάρες μέρες, ελάτε να μαζευτούμε σὺλοι οι ξενιτεμένοι και ξεριζωμένοι Καντυλιώτες και να κινηθούμε να πάμε ταξίδι νοερό για το χωριό μας.

Να βάλουμε τις μνήμες μας μπροστά, ν' ανοίξουμε δρόμο στα περασμένα και να μας πάνε παιδιά, όχι μεγάλους, στη ζεστή γωνιά του πατρικού μας, να ομιζούμε με τη γιαγιά και τον παππούλη μας, με τους γονιούς μας και τ' αδέρφια μας, να διπλοχαιρετίσουμε τους συγγενήδες και τους γείτονές μας, ν' ανταμώσουμε στους δρόμους και στους κήπους τους φίλους και τα γειτονόπουλά μας, να παίζουμε μαζί τους τον «σπίλια» και τη «γουρουνίσσα» και ... όπως και τότε.. ν' αναγαλλιάσει η ψυχὴ μας!

Θα ανοίξουν κι οι καρδιές μας έτσι, οι περασμένες και πιεσμένες από τις απαιτήσεις των καιρών, θα βγούνε αβίαστα τα βιώματα, θα αναβλύσουν αγνά και καθαρά τα συναισθήματα και θα ξαναζήσουμε, νοερά έστω, εκείνα που μεγαλώνοντας χάσαμε και κάποιοι - αν όχι σὺλοι - λέμε ότι μας λείπουν.

Να φτάσουμε, λοιπόν, εκεί δύο μέρες πριν του Χριστού, να βρούμε τις μανάδες μας ανασκουμπωμένες να ζυμώνουν το χριστόψωμο και τους πατεράδες μας να ξεφορτώνουν στην αυλή τα πουρνάρια, να μας καλοδεχτούν και να μας φιλέψουνε σὺκα και καρδιά, να πούνε κι οι γερνότεροι για τα καλωσορίσματά μας ένα πόντζι ή ένα τσουκαλόκαυτο και ύστερα να σκορπίσουμε κι εμείς, να βρούμε τις συντροφίες για να πάμε την άλλη μέρα πρωί πρωί, βρέξει χιονίσει, σπίτι σε σπίτι, «να τραγουδήσουμε τα Χριστούγεννα».

Να 'ρθει το βράδυ και να πένουμε στο παραγώνι να πλαγιόσουμε στρωματσάδα, απάνου σε σάισμα πρωτόβαλτο, με χνουδι απαλότερο κι από του μεταξιού και να μη μας πιάνει ο ύπνος από την αγωνία, μη δεν ξεπνήσουμε νωρίς το πρωί, μη δε λογαριάσαμε να κανά δικό μας σπίτι

στον προγραμματισμό μας, μην πάνε άλλοι πρώτοι σε κάποια σπίτια και τραγουδήσουνε και ειπούνε μετά σε μας οι νοικοκυραίοι «τα είπανε άλλοι». Και τότε... αν δε γιομίσει το ταγάρι μας καρπό κι η τζιέτη μας λεφτά, άντε να λάβουμε σάρκα τα μικρά, αλλά μεγάλα για μας, ονειράτα...!

Να ξεμερώσει κι η παραμονή και να γιομίσουν οι δρόμοι κουμπανίες από παιδιά. 'Αλλη να 'χει δυό ως τρία κι άλλη περισσότερα, πέντε ως έξι, μικρά και μεγάλα, ανάκατα. Ανάμεσα σ' αυτά κι εμείς. Και να μας βλέπεις άλλο με ταγάρι στον ώμο για τ' αραποσίτι, άλλο με ραβδί στο χέρι για τα σκυλιά, άλλο να 'ρχεται πίσω πίσω, σουφροντας με κόπο για τ' αρβύλας του, που του 'χουνε πέσει μεγάλες, άλλο με κουκούλα, από τον πόλεμο της Αλβανίας, τριμμένη και φορεμένη στο κεφάλι και στο πρόσωπο έτσι που να του κρύβει μέρος του ενός ματιού και να κοιτάει λοξά κι αστεία, άλλο να τρεμοκουκουρίζει και να τρέχει η μύτη του, άλλο να 'χει τρούπια τη μύτη της αρβύλας του και να χάσει τόσο, που το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού να 'ναι όξω και να κολυμπάει στη λάσπη κι οι μεγάλοι, με πείρασθμα αλληγορικό, να του λένε δείχνοντας τη δαχτύλα του «ρε, πάει η χελωνίτσα... βγήκε όξω, σκάρισε» κι άλλο, τέλος, να παραινάει μεγάλο, και στην ηλικία και στο μπόκι και να ακούει πειράγματα σαν κι αυτό: «ρε νταβλαρά, το τραγούδι σου 'λειψε σένα; Σὺ θέλεις νύφη τώρα, ρε!».

Αλλά για τούτα, τα εξωτερικά κουσούρια μας και τα πειράγματα των μεγάλων, κανένα μας να μη δίνει σημασία. Να βροντάμε θαρρετά τις πόρτες, να καρτεράμε με λαχτάρα, στο ερώτημά μας «να τα ειπούμε, θειά;», την περιπόθητη απάντηση «πέστε τα, παιδάτσια μου!» και ν' αρχίζουμε το τραγούδι.

«Χριστούγεννα, πρωτούγεννα, πρώτη γιορτή του χρόνου...» Με βροντερή, βουνίσια, αρκαδική φωνή, γιομάτη αγριάδα και υγεία, με κοφτό, δωρικό ρυθμό που να χαλάει ο κόσμος και να παίρνουν ακόμα και τα βουνά είδηση «πως ο Χριστός γεννιέται!»

Κι εκεί προς το τέλος του τραγουδιού, στα πολυχρονίσματα του

νοικοκύρη, το μάτι μας να πέφτει στη νοικοκυρά, να ιδούμε με τι θα 'φερνε τ' αραποσίτι, με τη χούφτα της ή με την ποδιά της. Κι αν ήτανε χουφτίτσα, να βλέπεις τα πρόσωπά μας να συννεφιάζουνε. Μ' αν τύχαινε κι ήταν ποδιά, να βλέπεις να γελάνε ακόμα και τ' αυτιά μας.

Να γίνει μετά ο απολογισμός κι η μοιρασιά, να μετρηθεί και να ξαναμετρηθεί ο κόπος, να ιδούμε ως που φτάνει για την πραγμάτωση των ονειρών μας...! Κι ύστερα, ως το δείλι, να χορτάσουμε παιγνίδι.

Το βράδυ να μαζευτούμε από νωρίς στο σπίτι, να βρούμε καλά (Συνέχεια στη σελ. 5)

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΑΠΟΝΟΜΗ ΠΛΑΚΕΤΩΝ

Η κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας θα γίνει την Κυριακή 15 Ιανουαρίου 1995 ώρα 11:30 το πρωί στην αίθουσα του Συλλόγου μας, οδός Κεραμεικού 23 - Αθήνα.

Με την ευκαιρία αυτή θα απονεμηθούν και τιμητικές πλακέτες σε πρόσωπα του χωριού μας με κοινωνική προσφορά και σε παιδιά που ο ένας τουλάχιστον γονιός τους είναι Καντυλιώτης και πέτυχαν στις γενικές εξετάσεις 1994 σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Τ.Ε.Ι.

Καλούμε όλους τους συμπατριώτες και τους φίλους της Καντύλλας να έρθουνε στην εκδήλωση αυτή.

Παράκληση: Από τους επιτυχόντες να ενημερωθεί σχετικώς ο Πρόεδρος του Συλλόγου στο τηλέφ. 76.59.778 μέχρι τις 10/1/95. Για τον ίδιο λόγο να ενημερώσουν τον Πρόεδρο και οι επιτυχόντες του 1993 που δεν πήραν πλακέτα στις 15/5/1994.

Η ΚΑΝΔΥΛΑ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ 1941 - 1944

Μαρτυρία του συμπατριώτη ΜΙΧΑΛΗ Δ. ΚΑΡΖΗ

Φίλε Πρόεδρε γειά σου Κώστα μου, θέλω να σου γράψω μερικά πράγματα για την στάση του χωριού μας στην περίοδο 1941 - 44 που γράφει στα «Κανδυλιώτικα» ο Ιστοριογράφος κ. Δεληγιάννης. Επειδή έχει γράψει πολλές αναλήθειες, μπαίνω στις λεπτομέρειες: Ιον δεν ήταν αδελφοί Χανιά οι πρώτοι αντάρτες. Χανιάς ήτο ένας, ο Θόδωρος, ο οποίος ήτο φυλακισμένος στις φυλακές Τιρώνθου δικασμένος για ζωοκλοπές και κατάφερε μαζί με άλλους με την είσοδο των Ιταλών να δραπέτευσει και ως δραπετής, βρήκε ένα πολεμικό όπλο και περιεφέρτετο στο τρίγωνο Λάυκα-Κανδύλα-Σκοτεινή. Πηγαίνοντας μια μέρα από Κανδύλα σε Σκοτεινή, στις Κορύφες της Σκοτεινής, διέκρινε να ανεβαίνουν τρεις ένοπλοι Ιταλοί. Θεώρησε καλό να τους πυροβολήσει και σκότωσε ένα εξ' αυτών. Έκτοτε άρχισε το κυνηγητό και οι Ιταλοί, με έδρα την Κανδύλα και με την εγκατάσταση εκεί του Διοικητού Αρκαδίας Λακωνίας Festorits, τον συνέλαβαν κατόπιν προδοσίας. Τον πρόδωσε και τον παρέδωσε ένας εξάδελφος που είχε την στρουγγα του στους πρόποδες του Χελμού. Τα υπόλοιπα είναι γνωστά, τον εξετέλεσαν στην Τρίπολη. 2ον Αναφορικά με την ίδρυση του ΕΑΜ στο χωριό μας η αλήθεια είναι η εξής: Ιδρυτές ήταν οι εξής: Σπύρος Παπαδημητρίου, Ευστάθιος Δάλκος Δημ. Γιαννιάς, Γιάννης Αγγελόπουλος, Χαράλαμπος Παπαχρήστου. Παράλληλα όμως ιδρύθηκε και μια άλλη οργάνωση του ΕΔΕΣ με ιδρυτές τους κάτωθι: Γεώργιο Παπακωνσταντίνου Συνταγματάρχη του μηχανικού ε.ά., Αλέκο Παπασπυρίδη, Βασίλη Λαγό, Μιχάλη Καρζή, Αλέξανδρο Καρζή, Χρήστο Αντωνόπουλο, Χαράλαμπο Μπίσια κλπ. Το ΕΑΜ είχε φτιάξει την τοπική οργάνωση με υπεύθυνο του ΕΑΜ το γιατρό Γεώρ-

γιο Σωτηρόπουλο, πολιτικό καθοδηγητή το Γιάννη τον Αγγελόπουλο και υπεύθυνο του Εφεδρικού ΕΛΑΣ τον Στάθη τον Δάλκο. Ο ΕΛΑΣ είχε το αρχηγείο του κάπου στο Φεναιό και ο ΕΔΕΣ στο Φαρμακά με Διοικητή κάποιον ταγματάρχη Βαζαίο, ο οποίος δυστυχώς διέλυσε τη δύναμη αυτή ύστερα από επίθεση των ελασιτών και άλλοι πρόλαβαν και έφυγαν και άλλους συνέλαβαν και εξετέλεσαν, πήραν όλο τον οπλισμό και τα πυρομαχικά και έφυγαν, νιηταί. Εμείς πλέον τα χρειαστήκαμε και όλων η προσοχή είχε στραφεί στον αρχηγό μας τον Γ. Παπακωνσταντίνου. Εν τω μεταξύ μια ομάδα του ΕΔΕΣ που είχε ανασυνταχθεί στο Φεναιό ήλθε μια νύχτα και συνέλαβε τους αδελφούς Γκάνα και τον πρόεδρο τότε Κώστα Παπαθανασόπουλο. Το αντελήφθημεν διότι ήλθαν νύχτα ειδοποιήσαμε εγώ και ο 'Αλέκος Παπασπυρίδης τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου στον κρυψώνα του και προλάβαμε τους αντάρτες προ του Αγίου Γεωργίου και κατορθώσαμε να γλυτώσουμε τον Πρόεδρο μόνο. Οι πληροφορίες μας μετά ήταν ότι ήθελαν να συλλάβουν τον συνταγματάρχη Παπακωνσταντίνου, ήρχοντο συχνά αντάρτες ΕΛΑΣίτες αλλά είχαμε λάβει τα μέτρα μας. Ένα απόγευμα 3 - 4 η ώρα ήλθε ο Μήτρος ο Προκόπος από τα Λακώματα και μας είπε ότι έρχονται αντάρτες. Δεν τράβαγε άλλο και εγώ με τον Αλέκο τον Παπασπυρίδη έφυγαδεύσαμε τον Παπακωνσταντίνου δίδοντάς του ένα καρβέλι ψωμί μια μαγκούρα και μια τραγιάσκα, τον συνόδευσε ο Γιώργος ο Καρζής μέχρι τη Λαχίδα και από εκεί έφυγε προς Άργος - Ναύπλιο και με καϊκι που πήγαινε προς Μέση Ανατολή εβυθίσθη κάπου στο Αιγαίο Πέλαγος. Μετά από αυτό οι πιο θερμάιμοι από τους ΕΑΜίτες του χωριού μας δεν μας έβλεπαν καλά αλλά ούτε και μας έκαναν καμιά πρόταση να ενταχθούμε στο ΕΑΜ. Είχαμε όμως παρατηρήσει κάτι ύποπτες κινήσεις. Για λίγες μέρες ανεβοκατέβαιναν στο Μοναστήρι στελέχη του ΕΑΜ και μια ημέρα, Κυριακή, νομίζω ήτο, χτύπησαν οι καμπάνες και διαβοής καλούσαν όλο το χωριό στην Απάνωβρωση διότι θα μας μιλούσε κάποιος καπετάνιος. Πήγαμε όλοι άνδρες, γέροι, νέοι, παιδιά, γυναίκες και εκεί είδαμε μια ομάδα ανταρτών με επικεφαλής κάποιον με το ψευδώνυμο Αττίλας, ήταν ο Νίκος ο

Μαζωμένος από το Μπεντενάκι Τριπόλεως. Μίλησε, τον ακούσαμε, τον χειροκροτήσαμε και ήσυχως φύγαμε στα σπίτια μας. Όταν άρχισε να σουρουπώνει ήλθαν οι αγροφύλακες και μας ειδοποίησαν ότι μας ήθελε ο καπετάνιος στον Μορφονιού το σπίτι. Πήγαμε και δεν ήρχετο ο Μορφονιός. Ο Αττίλας επέμενε να 'ρθει. Καταφέραμε τον πείσαμε και τον φέραμε. Όταν ήλθε μας ρώτησε ο Αττίλας, γιατί είμαστε εκτός ΕΑΜ. Έλαβε το λόγο ο Αλέκος ο Παπασπυρίδης και του είπε δεν μας μίλησε κανένας, έμεινε άφωνος και ρωτάει τους παρευρισκόμενους ΕΑΜίτες γιατί χωρίς να τους μιλήσετε να ενταχθούν στο ΕΑΜ τους κατηγορήσατε ως αντιδραστικούς; Μούδιασαν όλοι. Τότε ο μεγαλόψυχος αυτός άνθρωπος μας ρώτησε: Δε συμφωνήτε να ενταχθείτε στο ΕΑΜ και να αναλάβετε ενεργά πόστα; Του απαντήσαμε ναι. Ανέθεσε στον παπα - Κώστα να αναλάβει υπεύθυνο της αλληλεγγύης και στο Μιχάλη τον Καρζή υπεύθυνο της ΕΠΟΝ και όλοι οι άλλοι σε άλλα πόστα σε συνεργασία με τους παλιούς. Όσον αφορά το Στάθη το Δάλκο έχω να ειπω αυτά. Υπήρξε ο πιο τίμιος αγωνιστής, πατριώτης στο έπακρον, και θυσιάστηκε για το χωριό. Εν αντιθέσει με κάποιον άλλο που έκανε τον κομμουνιστή, αργότερα ως συνδικαλιστής πρόεδρος κάποιου σωματίου επί ΕΡΕ έβλεπε περισσότερες φορές τον Καραμανλή από τον Πρόεδρο της Βουλής και επί Χούντας βγήκε και στην τηλεόραση. Αναφορικά με τον Ιστοριογράφο τον συμβουλευτώ να ρωτάει ανθρώπους της εποχής υπεύθυνους και σε κάθε του γραπτό να μην βάζει το επίθετο Δεληγιάννης στο Α και στο Ω.

Αν θέλετε λεπτομέρειες και για τον Αχλαδόκαμπο, είστε νεώτεροι, ελάτε να σας πω κι άλλα πολλά.

δικός σου
Μιχάλης Καρζής
Κ. Αραβοσιτά 2
Τ.Κ. 14561 - Κηφισιά
τηλ. 8017266

Σημείωση: Για τις απόψεις ή κρίσεις που περιλαμβάνονται σε ενυπόγραφα δημοσιεύματα και αναφέρονται σε πρόσωπα, καταστάσεις ή γεγονότα του χωριού μας, «ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ» δεν παίρνουν θέση. Την ευθύνη αναλαμβάνουν οι υπογράφωντες τα δημοσιεύματα.

**ΥΔΡΑΥΛΙΚΕΣ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΠΑΝΤΟΣ ΤΥΠΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ & ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΩΝ
ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ ΚΕΡΑΙΩΝ
ΕΓΧΡΩΜΩΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΩΝ
ΚΩΝΣΤ. Π. ΜΠΕΛΕΣΙΩΤΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ 56 - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. ΚΑΤ/ΤΟΣ 5147.828 -
ΤΗΛ. ΟΙΚ. 2759590**

Ο εορτασμός της Εθνικής Επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940 στην Κανδήλα Αρκαδίας

Σε ατμόσφαιρα ιδιαίτερης εθνικής έξαρσης και πατριωτικής υπερηφάνειας γιορτάστηκε φέτος στην Κανδήλα Αρκαδίας η 54η επέτειος της 28ης Οκτωβρίου 1940 με ενθουσιασμό και επισιμότητα. Το χωριό ντύθηκε στο ασπρογάλανο χρώμα από την προηγούμενη ημέρα.

Πρωί - πρωί της μεγάλης ημέρας σήμαναν χαρμόσυνα οι καμπάνες της εκκλησίας των Ταξιαρχών, καλώντας τους κατοίκους στη μεγάλη του Έθνους μας γιορτή.

Στη Θεία Λειτουργία και τη Δοξολογία που ακολούθησε, παρέστησαν εκπρόσωποι του Κοινοτικού Συμβουλίου, του Αστυνομικού Τμήματος, του Αστυνομικού Τμήματος και του Γεωργικού Συνεταιρισμού, πάρα πολλοί κάτοικοι και φιλοξενούμενοι φίλοι τους και σύσσωμο το Δημοτικό Σχολείο με τους μαθητές του (31 κορίτσια και 34 αγόρια) και το Σύλλογο των διδασκόντων που αποτελείται από τους κ.κ. 1) Βασιλόπουλο Δημήτριο, Διευθυντή, 2) Στρατόπουλο Βασίλειο, 3) Γεωργόπουλο Λεωνίδα, 4) Πραγκαστή Βασιλική και 5) Εικοσιδέκα Ιωάννα.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο δάσκαλος Στρατόπουλος Βασίλειος, ο οποίος αφού αναφέρθηκε στο νόημα και τις επιταγές της μεγάλης ημέρας, κατέληξε... «Έχουμε χρέος ηθικό και ιστορικό να προστατεύσουμε ως κόρη οφθαλμού την Εθνική μας Ελευθερία και Ανεξαρτησία. Να φυλάμε Νέες Θερμοπύλες! Να προστατεύσουμε τον Εθνικό μας Πλούτο, τον Ορθόδοξο θησαυρό μας, την Ιστορική μας και Πολιτιστική μας Κληρονομιά, την Εθνική μας και Θρησκευτική μας Παράδοση».

Η ομιλία του κ. Στρατόπουλου εντυπωσίασε το εκκλησίασμα και έκαμε όσους είχαν την μοναδική τύχη

να ζουν την εποχή εκείνη, ιδιαίτερα τους πολεμιστές, να στρέψουν με συγκίνηση και υπερηφάνεια τη σκέψη τους προς τις ωραίες εκείνες μέρες, αλλά και με ευλάβεια προς τη μνήμη εκείνων που έπεσαν στα βουνά της Β. Ηπείρου για την Ελευθερία της Πατρίδας μας και όλου του κόσμου.

Στη συνέχεια το εκκλησίασμα (εν πομπή) μετέβη στο ηρώο των πεσόντων, όπου εψάλη επιμνημόσυνη δέηση και έγινε κατάθεση στεφανιών από τους κ.κ. 1) Δρόσο Ευάγγελο, αντιπρόεδρο της Κοινότητας Κανδήλας, 2) Αποστολόπουλο Γεώργιο, Διοικητή του Αστυνομικού Τμήματος, 3) Δεληγιάννη Χαράλαμπο, Πρόεδρο του Γεωργικού Συνεταιρισμού και 4) Τσώτου Αθανασία, μαθήτρια της Στ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου, η οποία καταθέτοντας είπε τα εξής συγκινητικά λόγια: «Τιμημένοι μας Νεκροί! Γονατίζοντας ευλαβικά μπροστά στις ιερές μορφές σας, σας δίνουμε την υπόσχεση ότι όλοι μαζί θα τραβήξουμε ενωμένοι κι αδελφωμένοι τον ίδιο δρόμο που τραβήξατε και εσείς πιστοί στις παραδόσεις και στις προσταγές της Πατρίδας μας. Αιώνια Σας η μνήμη!». Στη συνέχεια τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή στη μνήμη των πεσόντων, απαγγέλλθηκαν ποιήματα (από μαθητές και μαθήτριες του Δ. Σχολείου) και έγινε εντυπωσιακή παρέλαση των μαθητών μπροστά στους επισήμους και τους κατοίκους του χωριού που καταχειροκροτήσαν τα παρελθόντα νάτα της Κανδήλας. Τέλος το Κοινοτικό Συμβούλιο δεξιώθηκε τους επισήμους και το Κοινό σε κεντρικό καφεενίο του χωριού.

Κανδήλα 28 Οκτωβρίου 1994
Κουτλής Στυλιανός
Καθηγητής Φιλολογίας

ΤΟ ΚΑΝΤΥΛΑΙΪΚΟ ΣΤΑΥΡΟΠΕΞΟ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- Αυτός είχε το νερό του στο χωριό μας (τοποθεσία - γεν.).
- Είναι και η λεβέντισσα.
- Το κομμένο κρασί (αιπιατ.) - Οι μανάδες μας τη βάζανε και στις κορφαδες και γινόσανε πολύ νόστιμες.
- Χαρακτηριζόταν έτσι από τους Καντυλαίους και ο δουλευτής που δε δούλευε με μέγουλα - Οι μενεξέδες (καθαρεύουσα).
- Πολλές, σαν κι αυτή, τις κρατάγανε και για πράση - Ασφαλίζει τους γεωργούς μας.
- Αυτοί έχουν τα μυαλά πάνω από το κεφάλι (γεν. αντιστρ.) - Ένας τέτοιος είναι και έρμος, κατά μία έκφραση.
- Δεν υπήρχε παλιότερα σε πολλά σπίτια του χωριού μας - Ξένο όνομα.
- Δύο όμοια φωνήεντα φιλά - Αυτό είναι και μαύρο, κατ' άλλη καντυλαϊκή έκφραση.
- Από την ζυπολιτία γινόσανε κομμάτια (με άρθρο).
- Όλοι οι παλιότεροι είχανε κοιμηθεί πάνω σ' αυτό (αντιστροφ.) - Μόριο. ΚΑΘΕΤΩΣ
- Ετούτος είχε το κοτρόνι του στο χωριό μας (τοποθεσία - γεν.).

- Νησίδα των Δωδεκανήσων γνωστή από την κυρά της - Προσωπική αντωνυμία (αντίστρ.).
- Και ποιος Καντυλαίος δεν τις έχει γευτεί - Μουσική νότα (αντίστρ.).
- Έτσι γίνεται κανείς από φόβο ή ξαφνική κακή είδηση (παρομοίωση) - Πηγαίνει μαζί με το πι για να δείξει σβελτάδα.
- Μικρό για να βολέψει μια οικογένεια με παιδιά (αντιστρ.) - Υλικό που χρησιμοποιούν οι ραφτάδες και οι μοδίστρες.
- Λεγόμενο, συνοδεύεται και με μια απρεπή ελληνικότητα χειρονομία - Ερχόσανε στον «πρωτο-Λιά» μαζί με τα σαμάρια.
- Άλογο (αντίστρ.) - Ένδυμα κληρικών (αντιστρ.).
- Οι Καντυλαίοι το λένε τσιερί (καθαρεύουσα) - Κι απ' τις δύο άκρες του... βουλωμένο αχνάρι.
- Τοποθεσία του χωριού μας.
- Λένε έτσι και το πούν οι Καντυλαίοι - Κομματάκι του δέρματος αυτού του ζώου ραβότανε στις καπιστράνες για στολίδι αλλά και για φυλαχτό για το μάτιασμα (ονομαστική).

Ο Καντυλαίος

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΠΕΞΟΥ

- ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ: 1. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ. 2. ΑΕΡΑΤΗ. 3. ΚΟΨΙΑ - ΑΡΜΗ. 4. ΑΨΥΣ - ΙΑ. 5. ΑΡΝΑΔΑ - ΟΓΑ. 6. ΝΕΩΝ - ΜΟΝΟΣ. 7. ΣΟΒΑΣ - ΥΒ. 8. ΥΥ - ΑΡΑΧΛΟ. 9. ΟΙ ΦΤΕΡΝΕΣ. 10. ΣΑΙΣΜΑ - ΑΣ.
ΚΑΘΕΤΩΣ: 1. ΚΟΚΡΑΝΟΥ. 2. ΡΩ - ΜΟΥ. 3. ΛΑΨΑΝΕΣ - ΣΙ. 4. ΛΕΙΨΑΝΟ - ΦΙ. 5. ΔΥΑΡΙ - ΒΑΤΑ. 6. ΝΑ - ΣΑΜΑΡΕΣ. 7. ΑΤΙ - ΡΑΣΟ. 8. ΚΗΡΙΟΝ - ΧΝΑ. 9. ΜΑΓΟΥΛΕΣ. 10. ΥΛΗ - ΑΣΒΟΣ.

«ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Έκδοση
του Συλλόγου
των Απανταχού
Κανδυλιωτών
«Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

Γραφεία:

Κεραμεικού 23

Τ.Κ. 10437 τηλ. 5240271

1ος όροφος

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Εσωτερικού δρχ. 1.000

Εξωτερικού Αμερικής δολ. 25

Αυστραλίας 30

Αφρικής ραντ. 50

Για τους κατοίκους του

χωριού και για τα μέλη του

Συλλόγου οι συνδρομές

είναι προαιρετικές.

Υπεύθυνος σύμφωνα

με το νόμο

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Ενυπόγραφα άρθρα απη-

χούν τις προσωπικές από-

ψεις των συνταχτών και

ουδεμία ευθύνη φέρει το

Δ.Σ. του συλλόγου

ΙΔΙΩΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ Ή ΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ

Γράφει ο Ληνοϊάσιος Κ. Οικονομόπουλος

Αθήνα Νοέμβριος 1994

Στην συνέχεια των ιδιωματικών λέξεων ή φράσεων που συναντώνται στην Κανδύλα και που εδημοσιεύθησαν στο προηγούμενο υπ' αριθμόν 5 φύλλο της εφημερίδας μας, παρουσιάζονται πάρα κάτω και άλλες τέτοιες λέξεις ή φράσεις.

1. Απρολόητος = αναίσθητος, αδιάφορος.
2. Λατζίτα = λουκουμάδα
3. Περβατάω = περπατάω
4. Κοκόσια = καρύδι
5. Φάντιασμα = φάντασμα
6. Απέθαντος - η - ο = θάνατος - η - ο
7. Τούντα = Χλωρό αραποσίτι (καλαμπόκι) μεγάλο (καρπός)
8. Πουγάνα = γάστρα, μεταλλικό καπάκι που χρησιμοποιείται για το ψήσιμο φαγητού σε ταψί και που σκεπάζεται με χόβολη (σπούρηνη).
9. Ασίφταγος = άσσαλος στο φαγητό, λαίμαργος
10. Τζίγω = ακουμπώ και μετακινώ λίγο
11. Λαφατασιζώ = τρώγω λαίμαργα και άσσαλα
12. Μουστρίζω = πασαλείφω
13. Σουρντί = κουφό. Πιθανότατα λατινική λέξη
14. Ρουντζώνω = χολιάζω
15. Άταλος = αδύναμος
16. Παρτσακλός = αδύνατος και σωματικά κακοφτιαγμένος
17. μαυλάω = καλοπιάνω το ζώο
18. Σκάρτσα = πέτσα βρώμας επάνω στο δέρμα
19. Έμπυο = πύο, καθαρά αρχαία λέξη
20. Μαργώνω = κρυώνω
21. Τζιτζίνα = μικρή στάλα, μικρή ποσότητα
22. Κίβδηλος = ψεύτικος. Αρχαία λέξη
23. Κορησαρικόλα = μικρή σαύρα καφέ χρώματος
24. Κολλησαφράς = μεγάλη σαύρα πράσινου χρώματος
25. Μπαιζντίνα = φαγητό (π.χ. χυλοπίτες ή τραχανάς) με μπουκιές ψωμιού ριγμένες σε αυτό.
16. Κορκοφίτζες = Σπόροι αραποσιτιού ψημένες (ποπ - κόρν)
27. Φλεχτούρα = σωληνωτός αυτοσχέδιος μηχανισμός εκτοξεύσεως βολίδων από πανί, κατασκευαζόμενος από το δένδρο αφροξυλιά.
28. Αποσπερού = απόψε
29. Σπούρηνη = στάχτη με μικρά αναμμένα κάρβουνα, χόβολη.
30. Βουλή = θέληση «Τούρθε βουλή» = τούρθε θέληση. Καθαρά αρχαία λέξη.
31. Σβένω = σβήνω. Προφανώς παραφθορά του αρχαίου ρήματος σβέννυμι ή σβεννύω. Άξιο παρατηρήσεως, εν προκειμένω, είναι ότι, στο Χωριό μας, διατηρείται ο αρχαίος αόριστος του ρήματος αυτού: Έσβεσα και όχι έσβησα που είναι το συνηθισμένο.
32. Μπίμπα = μεγάλο τροκάνι που το φοράει, συνήθως, το κεσσέμι του κοπαδιού.
33. Ευτούνος - η - ο = αυτός - ή - ό
34. Τατσιζώ = τσακίζω
35. Μουρχούτα = πήλινο βαθύ πιάτο.
36. Τσεροπούλι = γενικώς το μικρό άγριο πουλί.
37. Παταγούδι = πάρα πολύ παγωμένο
38. Μουσγώνω = σουρουπώνω
39. Ανακλαδίζομαι = τεντώνω το σώμα μου.
40. Γκλιαφουνάω = γαυγίζω ρυθμικά. Συνήθως λέγεται για κυνηγετικά σκυλιά.
41. Τσεγκουρο = καμπανάρι, μικρό τσαμπί σταφυλιού που ωριμάζει μετά το κυρίως μέρος των σταφυλιών.
42. Τσιαλαφός = ελαφρόμουαλος
43. Τούμπλα = τούμπα
44. Σκουτί = ρούχο
45. Τσουράπι = κάλτσα
46. Σιουράω = σφυρίζω
47. Τσιουμάμαι = κοιμάμαι
48. Διαργούτι = γιαούρτι
49. Φλέσουρο = ροκανίδι
50. Μουτζήθρα = Μυζήθρα. Προφορά το Υ-ψιλον σαν ου.
51. Αμπανικόλα = χρώμα αρρωστημένο, κιτρινοπράσινο.
52. Αγανικόλα = χαλκόχρωμα

53. Ασυγκόλευτος = ασυμβίβαστος, αντιρησίας
54. Κακάβι = καζάνι
55. Τέντζιερη (ή) = κατσαρόλα
56. Λιοπάνα = κουβέρτα λεπτή πάνινη
57. Βελιό = μάλλινη διακοσμητική κουβέρτα με σχέδια
58. Ξειγλώτος = ασουλούπωτος
59. Καλμπούρι = κόσκινο μικρό
60. Δριμόνι = κόσκινο μεγάλο
61. Καζαντζίζω = πλουτίζω
62. Λαλακιάζω = λιβακώνω, διψάω πολύ.
63. Κριάς = κρέας
64. Ντουγένι = συρόμενο από τα ζώα ορθογώνιο μεταλλικό γεωργικό εργαλείο με δόντια κοφτερά που βοηθούσε στο αλώνισμα των σιτηρών.

65. Καζάρμα = αχανής εστεγασμένος χώρος. Λέξη λατινική.

66. Θα χάσει η Βενετιά βελόνι: Κάτι ... έγινε

67. Θα βάλω την ρόκα μου να κλάψει: Φράση που χρησιμοποιείται με αλληγορική έννοια που σημαίνει: «Σιγά, μη σκάσω».

68. Κάποιος δεν είχε με ποιόν να μιλήσει και μίλαγε με το ραβδί του: Σημαίνει ότι ο άνθρωπος έχει ανάγκη εξομολογήσεων και επικοινωνίας και μπορεί να φθάσει μέχρι αυτό το σημείο δηλ. να μιλάει με το ραβδί του.

Ο πρόεδρος του Συλλόγου, παλιός συμμαθητής και επιστήθιος φίλος, κ. Κωνσταντίνος Δάλλκος έχει να προσθέσει τις πάρα κάτω λέξεις, συνδράμοντας έτσι στην προσπάθεια συγκεντρώσεως των ιδιωματισμών αυτών του χωριού μας:

1. Πιστοίρι = κομμάτι υφάσματος που χρησιμοποιείται για την διαμόρφωση του ψωμιού στην πινακωτή.
2. Σοφράς = ή ταβλάς = τραπέζι με πολύ κοντά πόδια
3. Αγκωνάρι = ακρογωνιαίος λίθος
4. Παραγώνι = θέση κοντά στο τζάκι. Προφανώς προέρχεται από την φράση: Παρά την γωνία = κοντά στην γωνία.
5. Τσιούπα = κορίτσι. Στα άλλα μέρη της Ελλάδας λέγεται τσιούπρα.
6. Τσάτσα = θεία.
7. Χτιτσιό (χτικιό) = φυματίωση
8. Τσιότρα = ξύλινο δοχείο, μορφής πεπλατυσμένου κυλίνδρου, που χρησιμοποιείται για την μεταφορά ή προσωρινή εναποθήκευση νερού ή κρασιού.
9. Κονταρεμένος - η - ο = καταραμένος, επάρατος
10. Αχρόνιαγος - η - ο = ο απρόκοφος, ο άχρηστος
11. Τσιάπρος = είδος χορταρικού
12. Μακεδονήσι = μαϊντανός
13. Χουλιάρι - Χουλιάρα = κουτάλι, κουτάλα
14. Ντουντούτσι = Βλαστός αρσενικού κρεμμυδιού, και κατά αλληγορική έννοια ο χαζός, ο μπουνταλάς.
15. Ατήραγος = Αυτός που δεν βλέπεται, δεν κοιτάζεται.
16. Μπρόκα = πρόκα
17. Τρόχαλης = σωρός από μικρές πέτρες ή κροκάλες.
18. Ζεμπερέκι = Μηχανισμός στερεώσεως της πόρτας στην κάσα. Πρόδρομος του πόμολου.
19. Τζιουβέρα = αυτοσχέδια κατασκευή που φέρεται από δύο άτομα, προσομοιάζουσα προς το φορείο, με τέσσαρες λαβές (δύο ανά άτομο), χρησιμεύουσα για την μεταφορά φορτίων.
20. Δραγασούρα = Πρόχειρη καλύβα υπερυψωμένη που κατασκευάζεται σε χώρους που θέλουν επιτήρηση. Συνήθως εχρησιμοποιούντο από τους δραγάτες (αγορυφύλακες ή αμπελοφύλακες) σαν παρατηρητήρια
21. Μπουρμπουλήθρα = πομφόλυγα, φούσκα από σαπούνι ή νερό.

Όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη δημοσίευση του καταλόγου αυτών των λέξεων ή φράσεων, χρειάζεται η βοήθεια όλων μας για την συγκέντρωση τους. Το παράδειγμα του προέδρου του Συλλόγου κ. Κων. Δάλλκου παρακαλούνται να μιμηθούν και άλλοι αναγνώστες της εφημερίδας μας.

Ο ΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑΪΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Στην αξιωματική και εποικοδομητική προσπάθεια του στρατηγού κ. Οικονομόπουλου, να καταγράψει λέξεις ή φράσεις του ιδιώματος της Καντήλας, συνεισφέρω κι εγώ (με την ερασιτεχνική μου ενσασχόληση περί την γλωσσολογία) τις παρακάτω παρατηρήσεις πάνω στο υλικό που παραθέτει:

* **διάκα** (= επήγα): Μάλλον δεν προέρχεται απ' το αρχαίο «διήκα», αλλά από τον αόριστο του επίσης αρχαίου ρήματος διαβαίνω «διόβηκα» με πτώση του μεταξύ των δύο φωνηέντων τριβομένου (διήκα), και συναίρεση των δύο φωνηέντων, ήτοι: **διόβηκα > διήκα > διάκα**.

* **λοΐδα** (ή): τούφα μαλλιών. Επίσης «λοΐδα» και «λοΐδια» (τα). Δεν έχει σχέση με την αρχαία «ώσα» (ν.ε. ούγια) όπως διατείνεται ο Θ. Κωστάκης στο λεξικό του της τσακωνικής (λ. λοΐδα, οΐδα, οΐδα, ουΐδα). Προφανώς προέρχεται εκ του ***λογΐδα** (ή), ***λογΐδια** (τα), πρβλ. μεσν. γενολόγιον (ν.ε. συγγενολόι, σκυλλολόι κ.λπ.). Το β' συνθετικό των λέξεων αυτών είναι το -λόγιον > λόγιον > λόγι > λοΐ (= συνάθροιση, συλλογή, πρβλ. ανθολόγιον). Οι λοΐδες, τα λοΐδια ή λοΐδια ωνομάστηκαν έτσι, γιατί αποτελούν συνάθροιση, συλλογή τριχών.

* **νάκα** (= δερμάτινη κούνια βρεφών). Συνήθως ετυμολογείται από το αρχ. νάκη (= προβιά). Η τσακωνική με τους τύπους της «νάκα», «νανάκα (= δερμάτινη ή πάγινη φορητή κούνια), «νάκια» «νανάκια» (= ύπνος, παιδική λέξη, πρβλ. «ποιε νάκια - νανάκια») «νανακόδεμα» (= το σκοινί από το οποίο κρεμούμε την νάκα) κ.λπ., υποδεικνύει πως η λέξη προέρχεται από ηχοποιητή ρίζα (πρβλ. κ.ν.ε. νάνι, νανάκια) που χρησιμοποιείται για τον ύπνο των παιδιών.

* **σαμαρίτσα** (= κρεββάτι μικρού παιδιού, λίκνο): Η λέξη είναι ιδιόζοντος ενδιαφέροντος γιατί μας επιτρέπει να ετυμολογήσουμε το ηπειρώτικο και ρουμελιώτικο «σαρμανίτσα» (= το λίκνον, η αλαχού κούνια). Ο καντηλαΐκος τύπος αποδεικνύει ότι η «σαρμανίτσα» προήλθε από το ***σαμαρι(ν)ίτσα** (υποκοριστικό του **σαμαρίνα**, τ.ε. μικρό **σαμάρι**) με μετάθεση του υγρού, ήτοι: **σαμαρίτσα < *σαμαρίτσα > σαρμανίτσα**.

* **στατέρι** (= καντάρι, ζυγαριά). Προφανώς εκ του «στατέρι» με ανομοιωτική αποβολή του οδοντικού (πρβλ. αρχ. ελλ. στατήρ: βάρος νομίσματος και κατ' επέκταση το ίδιο το νόμισμα).

* **σομόνι** (= μικρός άρτος που δίνεται... κατά τα μνημόσυνα). Ο Ευάγγ. Μπόγκας («τα εις την τουρκικήν, περσικήν, αραβικήν δάνεια της ελληνικής, περ. Αθηνά, 1951, σ. 67 - 113), αναφερόμενος στο τουρκικό «somun», γράφει τα εξής: «somun» = το ψωμί εις την γλώσσα των τούρκων χωρικών. Σημαίνει και ψωμάκι (αρτίδιον). Από το ελλ. ψωμίον. Το ψωμί εις την τουρκ. λέγεται **ekmek**. Επομένως το «σομόνι» προέρχεται απ' το ελληνικό «ψωμίν» (πρβλ. ομηρικό «ψωμός»: μπουκιό κρέατος) και είτε αποτελεί αντιδάνειο εκ της τουρκικής, είτε και παράγωγο παράλληλης αυτόνομης φωνητικής εξέλιξης, παρόμοια με αυτήν που επεσυνέβη στην μικρασιατική ελληνική. Διότι είναι πολύ πιθανό οι Τούρκοι να παρέλαβαν την λέξη αυτούσια, όταν δηλ. είχε ήδη διαμορφωθεί σε «σομόύν», στη γλώσσα των μικρασιατών Ελλήνων.

7-6-'94

Χρίστος Δάλλκος
καθηγητής φιλόλογος

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΕΙΟ
Σοφίας Κούσουλα Παναγάκη
Λυκαβηττού 5, Αθήνα
Τηλ.: 36.14.005

ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ STOR
ΑΦΟΙ ΜΕΡΚΟΥΡΗ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ: ΔΕΛΗΛΑΜΠΡΟΥ 28 - ΒΥΡΩΝ
ΤΗΛ.: 7653.385 - 7665.732
ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ - ΛΙΑΝΙΚΗ

Γυναικεία - Ανδρικά - Παιδικά
Δοδώνης 111 Σεπόλια
Τηλ. 5123.102

ΜΟΔΕΣ ΧΟΥΝΤΑΛΑ
Μοντέρνα γυναικεία
Δυρραχίου 15-17 - Σεπόλια
Τηλ. 5120838

◊ ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ

Από το φίλο καπετάνιο Νικ. Ι. Κωστάρα πήραμε την παρακάτω επιστολή μαζί με «τα βότσαλα» του για τον Αρκαδικό Οδυσσέα.

Φίλε Αρκαδοναυτοκαπετάνιε σε ευχαριστούμε, σου ευχόμαστε καλά ταξίδια και πάντα να μας δίνεις την αρκαδοναυτική αρμύρα μέσα από καινούργια σου «βότσαλα»

Ο Αρκαδικός Οδυσσέας θα δημοσιεύεται σε συνέχειες

«ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ»

Σ' αυτούς που αποφάσισαν να εκδώσουν «ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ» σφίγγω θερμά το πατριωτικό χέρι γιατί ποτίζουν τις ρίζες της γενετείράς τους, που στη σύγχρονη εποχή της αδιαφορίας και της αλλοτριώσης χρειάζεται πολύ νερό.

Είναι χρέος μας να δυναμώσουμε τις παραδόσεις μας, να κρατήσουμε την ταυτότητά μας.

Αν υπάρχουν άνθρωποι που αγαπούν τον τόπο τους, τότε αυτός ο τόπος έχει μέλλον. Και να αγαπάς την πατρίδα σου σημαίνει κυρίως να την προστατεύεις από την λήθη και την ιστορική αμνησία.

Μπράβο σας, μόνο τις σελίδες της να γεμίζουν Κανδυλιώτικα βιώματα, που θα συγκινούν και τις νεώτερες καταβολάδες, μια διαχρονική παράδοση αυτού του όμορφου τόπου για να μην ξεχαστεί.

Μια αφύπνιση για να κρατήσουμε την εθνική μας ταυτότητα.

Χαίρομαι γιατί αρκετοί φίλοι μου Κανδυλιώτες πρωτοστατούν σ' αυτά τα ξεκινήματα τα Κανδυλιώτικα κι εύχομαι να δώσετε την ψυχή σας και τον ενθουσιασμό σας. Ένα αγκάλιασμα που δένει τους νέους με τον τόπο τους.

Σας εσωκλείω από «τα βότσαλα» μου, για μια αλλιώς αρωματική, αρκαδοναυτική, που ξεκινά από τον Ορχομενό.

Με αρκαδική αγάπη
ΝΙΚ. Ι. ΚΩΣΤΑΡΑΣ (10/5/94)
Ένας καπετάνιος από
τα κατσάβραχα
της Γορτυνίας

Ο ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
Του πλοίαρχου (Ε.Ν.)
Νίκου Ι. Κωστάρα

Καίτοι έχω συνείδηση πως ζούμε σε μια ανάβαθη εποχή, που δεν βοηθάει να φτάνουμε ως το βάθος του μύθου του Αρκαδικού Οδυσσέα και να μας φτερώνει το νόημά του, σκαλίζω αυτό το μύθο, που έχει διαμορφώσει τον αρκαδικό χαρακτήρα και γενικότερα τον ελληνικό.

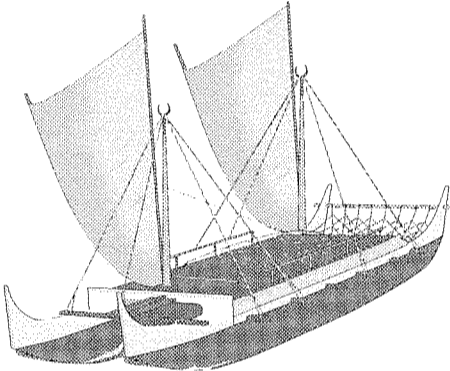
Ο Οδυσσέας συμβολίζει την ελληνική περιπέτεια και η Οδύσεια είναι η βίβλος του Ελληνισμού. Στις περιπέτειες και δεινοπαθήματα του Οδυσσέα αναγνωρίζει κανείς ολόκληρη τη μοίρα του Ελληνισμού.

Κάθε δημιουργικός λαός έδωσε τη δική του «εκδοχή» του υπάρχουν στον κόσμο. Ο Οδυσσέας είναι η ελληνική εκδοχή. Ο αιώνιος Έλληνας. Είναι το στοιχείο στο οποίο ζει ο ελληνικός κόσμος ως αέρινη ανθρόπνη παρουσία, η ελληνική διάκριση μέχρι σήμερα γιατί ο Οδυσσέας είναι μια δημόσια ζωγραφιά του ελληνικού χρόνου.

Άλλωστε ο κάθε άνθρωπος στον οντολογικό του πυρήνα είναι ένας Οδυσσέας. Ο Έλλη-

νας υπήρξε ένας περιπετειώδης λαός και αιώνιο σύμβολό του ο Οδυσσέας, που παθαίνει και μαθαίνει. Είναι το πάθος του ανθρώπου, που μεταστοιχείωνται σε μύθος. «Πολλών δ' ανθρώπων ίδεν άσπετα και νόον έγνω' πολλά δ' ο γ' εν πόντω πάθεν άλγεα ον κατά θυμόν».

Μάλιστα ο πολυμήχανος, ο πολύτροπος, ο πολυμήτης, ο όλβιος, ο ταλασίφρων, ο δύστηνος, ο αμύμων, ο καλός, ο μέγας, ο ούτις, ο διογένης πολίπορθος, ο ποικιλομήτης, ο πολύτλας διός Οδυσσέας, όπως τον χαρακτηρίζει ο μεγάλος Όμηρος. Μας διδάσκει πως ο άνθρωπος που δεν έχει την Ιθάκη του στο φρόνημά του πάντοτε παρασύρεται και χάνεται σε ξένες θάλασσες.

«Πάντα του νου σου νάχεις την Ιθάκη το φθάσιμον εκεί είν' ο προορισμός σου» όπως τονίζει ο ποιητής Κ. Καβάφης. Αλλά η καβαφική Ιθάκη δεν εξαντλείται στο νόστο. Είναι το ανεξάντλητο ριζικό που μας προσδιορίζει το πρόσωπο (Τ. Λυγνάδης).

Στον Οδυσσέα βρίσκουμε τα εθνικά μας χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Την ευφυΐα και την περιπέτεια. Η μορφή του Οδυσσέα δεν μπορούσε να συμβολίζει παρά μόνο την πορεία του ελληνικού πνεύματος, την πορεία της ελληνικής ψυχής. Θάλεγα - συνεχίζει ο ποιητής Νικηφόρος Βρεττάκος - πως ο Οδυσσέας αντιπροσωπεύει το ελληνικό σύμπαν.

Το «πλέγμα του Οδυσσέως» είναι πλασμένο στα μέτρα της ελληνικής ψυχής. Ο Έλληνας κλείνει πάντα μέσα του έναν Οδυσσέα, που τον κυβερνάει, που τον σπρώχνει εμπρός για να ζήσει τη δική του Οδύσεια...

Ο Οδυσσέας αντιπροσωπεύει τον ολοκληρωμένο άνθρωπο, τον αρχοντικό ιπότη της θάλασσας, που μαζί δοκιμάζεται το ίδιο το πνεύμα.

Από τα προϊστορικά χρόνια ο μυθικός Οδυσσέας λάμπει εντονότατα στο στερέωμα των ιδανικών μας, πρότυπο του αγωνιστή της θάλασσας.

Ο Οδυσσέας πάσχει τα έσχατα και ελπίζει τα έσχατα. Δεν σταμάτησε ν' αγωνίζεται και αυτό στοιχειοθετεί τη μεγαλοσύνη του. Είναι η προσωποποιημένη ευφυΐα, που κινείται μέσα σ' έναν κόσμο δύσκολο, αλλά ξέρει να βρει τα κλειδιά του.

«Μονάχα ο Οδυσσέας που κι άθελά του ταξίδεψε σαν μπήκε στο ζυγό, ήταν πρόθυμος σύντροφός μου» τονίζει ο Αγαμέ-

μων (Αισχύλος).

- Αχ όλα μου τα βάσανα δεν... πήραν, φως μου... τέλος και πίσω ακόμα αμέτρητοι μας περιμένουν πόνοι σκληροί που γράφει ολόκληρους να τους περάσω η μοίρα! «ω γύναι, ου γαρ πω πάντων επί πείρατ' αέθλων ήλθομεν, αλλ' ετ' όπισθεν αμέτρητος πόνος έσται, πολλός και χαλεπός, τον εμέ χρη πάντα τελέσαι».

Αυτά είτε με αναστεναγμό ο Πολύμητης Οδυσσέας στην περιφρονα Πηνελόπη, έχοντας το νου του τα λόγια του Μάντη Τειρεσία, που άκουσε όταν κατέβηκε στο σκοτεινό του Άδη, στη Νέκυια, στο τοπίο του θανάτου:

«κι αφού μες τα παλάτια σου χαλάσεις τους μνηστήρες με απάτη ή κι ολοφάνερα με κοφτερό λεπίδι

θα σύρεις τότε παίρνοντας το δυνατό κουπί σου να πας στη χώρα των ανδρών, που θάλασσα δεν ξέρουν,

και μήτε κοκκινόπλευρα καράβια αυτοί γνωρίζουν, μήτε τα δυνατά κουπιά πούναι φτερά των πλοίων.

Να και σημάδι ξάστερο, που δεν θα σου ξεφύγει σαν ανταμώνεις άλλοτε στο δρόμο ταξιδιώτη και λέει δικράνι πως βαστάς στον ώριο σου τον ώμο τότε το δυνατό κουπί μπήξε στις γης και κάμε καλόμενους θυσίες εκεί στο Ρήγα Ποσειδώνας.

Έτσι ήταν γραφτό του να ξαναφύγει.

Του κάθε ανθρώπου η ζωή συνεχίζει ένα παραμύθι.

Κι όμως λες πάλι, μερικά παραμύθια γίνονται με τον καιρό μύθοι δηλαδή σύμβολα. Και αν έλειπαν οι μύθοι και τα παραμύθια θα έχανε η ζωή την αλήθεια της, όπως υποστηρίζει ένας δικός μας. «Αλίμονο στις κοινωνίες που ζουν χωρίς μύθους και ήρωες» (ΤΖΟΤΖΕΦ ΚΑΜΠΕΛ). Γιατί μόνο οι μεγάλες και σφαιρικές παραδόσεις σφυρηλατούν και σχηματίζουν το κόσμο της ιστορίας...

Φεύγω! Μια νότα μόνο στερνή, λίγοι στίχοι της Οδύσειας δεν μας ξεκαθαρίζουν αν έφυγε σ' αλήθεια ή τότε ποθώντας το ή νοσταλγώντας, εκεί στη νοσταλγική Ιθάκη του ανύπαρκτου γυρισμού του, το μεγάλο κόσμο που γνώρισε ή που φαντάστηκε...

Το ρίγος του αιώνιου εκείθεν του ωραίου!

Γιατί ο μύθος του Οδυσσέα δεν τελειώνει εκεί που τελειώνει το έπος του Ομήρου, όπως γράφει ο Ακαδημαϊκός Ι. Κακριδής στα ομηρικά του θέματα. Ο ήρωας είχε - λέει - και πάλι πολεμίσει και τονίζει: «η πρώτη του πατρίδα πριν τον τοποθετήσουν στο νησί της Ιθάκης, φαίνεται πως ήταν η Αρκαδία».

Η συνέχεια
στο επόμενο φύλλο

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΚΑΝΔΗΛΙΑΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ

«Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ»

ΤΟΥ ΘΕΟΦΑΝΗ C. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Την πρώτη θέση από πληθώρα εκκλησιών στον Ελληνικό χώρο, έχουν τα νησιά του Αιγαίου μας, εκτός του Αγίου Όρους που κυριαρχεί στη χερσόνησο του Αίμου, αλλά και σε ολόκληρη την Ευρώπη. Φάρος της Ορθοδόξιας, ζωντανό μνημείο της Ελληνικής φυλής. Τα νησιά μας είναι κατάσπαρτα από χώρους λατρείας σε κάθε κορυφή, αλλά και στο μικρότερο οικισμό, λάμπει σαν λευκός άγγελος κάποια εκκλησία, μικρή ή μεγάλη. Τη δεύτερη θέση σε Μοναστήρια, Εκκλησίες, Εξωκλήσια, Μετόχια έχει η εύανδρος Αρκαδία, που όλα είναι συνδεδεμένα με χρονολογίες αιώνων, με παράδοση, με Εθνικούς Ιστορικούς αγώνες και ηρωικά κατορθώματα του 1821. Όλες οι Μονές της Πατρίδας μας ήταν κέντρα της Ορθοδοξίας, καλλιεργώντας την Εθνική συνείδηση, την αποτίναξη της σκλαβιάς, την εκμάθηση των Ελληνικών γραμμάτων στους δύσκολους και σκοτεινούς χρόνους της δουλείας, «Το κρυφό σχολείο του Γένους».

Από τον 9ο αιώνα αρχίζει η ακμή των Ελληνικών Μονών και συγκεκριμένα από το 963 μ.Χ. που τη χρονολογία αυτή ιδρύθηκε, κτίστηκε στο Άγιον Όρος η Μονή της Μεγίστης Λαύρας υπό του Αθανασίου του Αθωνίτη.

Στην Αρκαδία, τα Μοναστήρια, έχουν συγκεκριμένες χρονολογίες κτίσης. Το αρχαιότερο όλων είναι του Φιλοσόφου, κοντά στη Δημητσάνα, το 967 μ.Χ., όπου υπάρχει μία λίαν αξιόλογη βιβλιοθήκη, με σπάνια βιβλία. Των Βαρσών το 1030 μ.Χ. Της Γοργοπηκού Νεστάνης το 1080 μ.Χ. Της Επάνας Χρέρτας το 1136 μ.Χ. Της γενετείράς μου Κανδήλας «Η Κοίμησις της Θεοτόκου» το 1024 μ.Χ. και που βρίσκεται σύμφωνα και την παράδοση για την ίδρυσή της. Το Μοναστήρι ήταν Σταυροπηγιάκό και μέχρι το 1770, υπαγόταν στο Πατριαρχείο, όπως όλα τα Μοναστήρια μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Την ανωτέρω χρονολογία το κατέκαυσαν οι Τουρκαλβανοί, όπου έγινε ενοριακό μέχρι σήμερα. Οι Τούρκοι, βλέποντας μετά το 1770 τις καταστροφές, τις γενοκτονίες των Τουρκαλβανών κατά των Ελλήνων, μείωσαν κατά πολύ τους φόρους, ραγιάδες δεν υπήρχαν για δουλειά, τα χτήματα έμεναν ακαλλιέργητα, σοδειά δεν υπήρχε - και αν υπήρχε, δεν υπήρχαν σκλάβοι για την μαζεύσουν. Με απόφαση της Πύλης τότε κατέσφαξαν εξ ολοκλήρου τους Τουρκαλβανούς. «Ο κατακαυμένος Μοριάς» απαλλάχτηκε από τη φοβερή μάσπα της ερήμωσης και της γενοκτονίας. Η Μονή Κανδήλας αρχίζει πάλι τη δημιουργική της δράση, καλλιεργώντας τις μεγάλες εκτάσεις που είχε.

Νέα συμφορά πλήττει τη Μονή. Ο Οθωμανός Μουσταφάς Αρναούτογλου, κάτοικος Τριπόλεως, αρπάζει όλη την περιουσία της από το 1817 έως το 1820. Στη διάρκεια της αρπαγής - κατάληψης, αντιμετώπισε μεγάλες οικονομικές δυσκολίες, χρεώθηκε, δανείστηκε μεγάλα ποσά. Το χρέος μεγάλωσε, δημιουργώντας δύσκολες καταστάσεις. Το θέμα αντιμετώπιστηκε, κατόπιν αδείας του Πατριαρχείου, με έγγραφο «την Απανταχούσα», άδεια εράνου και φιλοξενίας. Στα Γ.Α.Κ. Μοναστηριακά, φάκελ. 328, «Μονή Κανδήλας». Η Μονή βρίσκεται σε μεγάλη ακμή μέχρι τα Ορλωφικά, 1770, όπου υπέστη ολική καταστροφή. Το 1790 βρίσκεται

πάλι σε πλήρη λειτουργία, με προσωπικό αρκετούς Μοναχούς. Το 1799 ήλθε στη Μονή από του ΜΟΣΙΑ Φενεού Κορινθίας ο ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ Μιχαλιάδης, και που φέρεται εγγεγραμμένος σε ηλικία 14 ετών, που συνεδέθη με τη Μονή και την Ιστορία της το 1821. Γεννήθηκε το 1785 - πιθανότατα λεγόταν Κωνσταντίνος στην κοσμική ζωή ή και Γεώργιος, όπως υπογράφεται σε ανέκδοτα έγγραφα. Το 1799 ήταν Μοναχός και το 1821 Ηγούμενος. Είχε κατηχηθεί στη Φιλική Εταιρεία από τον Οικονόμο Παπά - Αναστάση του Λεβιδίου και συμμετείχε από την αρχή του Αγώνα ενεργά με συγκεκριμένες πράξεις και έργα. Ήταν εμπειρικός χειρουργός τραυμάτων. Οργάνωσε στο Μοναστήρι Νοσοκομείο με πρότυπο χειρουργείο της εποχής εκείνης του '21, σώζοντας πολλούς τραυματίες στρατιώτες, ακόμη και αρρώστους, όπως βεβαιώνουν με πιστοποιητικά τους ο Κανέλλος Δεληγιάννης, ο Δημητράκης Πλαπούτας και ο Γενναίος Κολοκοτρώνης. Το Μοναστήρι έγινε άσυλο προσφύγων από διάφορα μέρη των γύρω περιοχών.

Στο κάτω μέρος της Μονής σώζονται οικήματα - χαλάσματα, ίσως και κάποια εκκλησία, όπου διέμεναν οι κατατρεγμένοι. Ο δραστήριος και φιλόπατρις Ηγούμενος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ το 1821 ήταν 36 ετών, πολέμησε στο Βαλτέρι, στο Λεβίδι με ομάδα 35 νεαρών Κανδηλαίων, στα Τρίκορφα, στα Δερβενάκια, στη Γράνα και στην άλωση της Τριπολιτσάς. Χαρακτηριστικά γράφεται στα έγγραφα, «ότι έπιπε επί του πυρός, ώσπερ η έλαφος εκκλησία, όπου του ύδατος ρεομένου επέρχεται...». Ο Ηγούμενος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ είχε διαρκή και συνεχή επικοινωνία με όλους τους Καπεταναίους του Μοριά, όπως με τον Θ. Κολοκοτρώνη, όπου στη Μονή υπάρχει το πρωτότυπο της επιστολής του προς τον ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΝ και που του γράφει τα κάτωθι: «Άγιε Καθηγούμενε της Κανδήλας, αυτού σου στέλνω τον παρόντα και να μου στείλεις κάποιο κρασί, διότι εδώ δεν ευρίσκεται, και χωρίς τσικερέ μου να μην δώσεις κανενός και να σταθείς γενναίος, να κρατήσεις το Μοναστήρι. Τώρα θα ιδώ τον πατριωτισμό σου. Την 8η Μαΐου 1826. Ο Γ. Αρχηγός Θ. Κολοκοτρώνης. Το κρασί θούλωσε το και ό,τι είδηση ξέρεις φανέρωσε». Κάτωθεν της υπογραφής είναι η σφραγίδα του με το όνομά του στον κύκλο, στο κέντρο ο Σταυρός και το έτος 1825. Η λέξη «κρασί» εννοούσε την αποστολή μπαρουτιού. Η λέξη «τσικερέ μου», ο άνθρωπος που τυχόν τον επεσκέφθη για νέα αποστολή εφοδίων να είναι γνωστός και στους δύο. Στη σύστασή του, να σταθεί γενναίος, το απέδειξε με το αξιο κατορθωμά του, συνεπικουρούμενος απ' όλους τους Κανδηλαίους στη μάχη που έγινε στις 19 Ιουλίου 1826, όπου κατατρόπωσε τις ορδές του Ιμπραήμ, και που θα αναφερθώ στην πορεία του κειμένου μου.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΨΗΣΤΑΡΙΑ
"Ο ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΤΣΟΛΙΑΣ"
ΑΦΟΙ ΧΟΥΝΤΑΛΑ
ΒΛΑΧΙΚΑ ΒΑΡΗΣ
ΤΗΛ.: 8952.446

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΚΑΝΤΥΛΑΙΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΒΑΣΙΛΗ Γ. ΠΡΟΚΟΠΟΥ

Μια αξιόλογη προσωπικότητα που κινείται στο χώρο της ζωγραφικής από το 1982 είναι ο Βασίλης Γ. Προκόπος, γέννημα και θρέμμα της Κανδύλας.

Έχει τελειώσει το Γεωλογικό τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών και σήμερα είναι διορισμένος καθηγητής σε Λύκειο των Αθηνών. Ταυτοχρόνως εργάζεται συστηματικά με την ζωγραφική πολλές ώρες, από το 1982. Δάσκαλό του είχε τον Θόδωρο Πάντο που επέδρασε στη νεανική ψυχή του σαν εξαιρετος ζωγράφος μα και σαν ολοκληρωμένος άνθρωπος.

Ο Βασίλης Γ. Προκόπος είναι μία ευαίσθητη ψυχή της νεοελληνικής ζωγραφικής, που προσφέρει αθόρυβα, σε πίνακες άφθαστης καλλιτεχνικής αξίας, αυτό που του υπαγορεύει η καλλιτεχνική του καρδιά, τη λάμψη δηλ. της γυμνής αλήθειας με αφτιασίδωτη ομορφιά και με μαεστρία χρωμάτων.

Σαν ζωγράφος κατέχει μια ζηλευτή θέση στο χώρο των Καλών Τεχνών.

Δεν έμεινε ποτέ στάσιμος. Σε κάθε καινούρια του έκθεση εμφανίζεται ανανεωμένος με λίαν αξιόλογα έργα του. Ιδιόμορφος, εκφραστικός, στην τεχντροπία του οδεύει στην σύγχρονη ζωγραφική με σαφήνεια σ' έναν οριζόντα πέρα για πέρα προσωπικό.

Τα χρωματά του αισιόδοξα, εντυπωσιακά, δυνατά στις αλλαγές, μαρτυρούν άνθρωπο με ευαισθησία και θέληση. Στα έργα του αναπτύσσει ένα προσωπικό τρόπο γραφής. Με αδρές γραμμές, με λιτή χρωματική γκάμα, με επαναλαμβανόμενα σύμβολα κατορθώνει και δημιουργεί μια ατμόσφαιρα μύθου και πραγματικότητας.

Στη φετινή του έκθεση, από 23 Μαΐου έως 4 Ιουνίου 1994 στην αίθουσα Τέχνης ΑΕΝΑΟΝ Αντρεσεν 18 Αθήνα, στα έργα του «ΟΡΕΙΝΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ» θέματά του είναι τα βραχώδη τοπία, η

ανθρώπινη φιγούρα και οι συμβολικές τους προεκτάσεις. Ατμοσφαιρικό και απαλό φως σε αντίθεση με το βραχώδες τοπίο, πηγάζει πάντοτε από ένα μακρινό κέντρο επιβάλλοντας κυκλική οργάνωση στον πίνακα. Δημιουργεί προοπτική, μυστήριο, την αίσθηση του απέραντου και της ελπίδας. Η ανθρώπινη φιγούρα προσαρμοσμένη στο κλίμα και στην ταχύτητα του τοπίου, άλλοτε σε κατάσταση στοχασμού και ακινησίας άλλοτε περιπλανώμενη και κραυγάζουσα, θέτει και πάλι τα αιώνια ανθρώπινα ερωτήματα που η εποχή μας προσπαθεί να αγνοήσει και να αποκρύψει. Τα έργα του είναι ήδη πλατιά αναγνωρισμένα στο Ελληνικό κοινό του κέντρου και της επαρχίας.

Είναι μέλος του ΣΥΝ (κέντρο καλλιτεχνικής δραστηριότητας). Από το 1983 συμμετέχει σε ομαδικές εκδηλώσεις του ΣΥΝ. το 1988 στο Πάρκο Ελευθερίας, το 1989 στο Πνευματικό Κέντρο Τριπόλεως, το 1990 στην αίθουσα τέχνης της Αθήνας «ΑΕΝΑΟΝ», το 1993 στην Γκαλερί Αθηνών «ΕΠΙΠΕΔΑ». Ατομικές εκθέσεις 1991 - 1993 Αθήνα, το 1994 στο Ρέθυμνο Κρήτης και το 1994 Αίθουσα Τέχνης στην Αθήνα. Στα εγκαίνια της έκθεσής του παραβρέθηκαν πολλοί φίλοι του, καλλιτέχνες, Καντυλαιοί, αρκετοί Αρκάδες κ.ά.

Αγαπητέ Βασίλη, «ΘΕΡΜΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ». Η επιτυχία σου στον καλλιτεχνικό αυτό χώρο είναι τιμή για την γενέτειρά μας ΚΑΝΔΥΛΑ και κατ' επέκταση και για όλη την Αρκαδία.

Θ.Σ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΝΤΥΛΑ

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

κουρντισμένη τη φωτιά στο τζιάκι, με κούτσουρα και σειρήνες σταυρωτά, «γιατί κοιλοποιεί απόψε η Παναγιά και πρέπει να καίει η φωτιά ούλια τη νύχτα», να λουλούμε οπωσδήποτε απόψε γιατί μπαίνει το 12ημερο και θα μείνουμε άλοιστοι ως την παραμονή της Πρωταγίας - τότε θα ξαναλουστούμε να διώξουμε τις γκατζιονόφιρες, να φιλήσουμε το Σταυρό και ν' αγαπούμε - να φάμε για βράδυ ψωμί καφαλιστό κι ελιές, ν' αναπαίσει η μάνα τις λατζίτες δίπλα στη φωτιά, να βάλει την ττζιερη με τη γεροντόκοτα να βράζει για να τη φάμε σουπα άμα θα γυρίσουμε από το Χριστό, να θυμηθεί η γιαγιά το κλαρί τη σφαραγγουνιά και να τρέχει να το βάλει στο βαρέλι του νερού, «μην πάνε τα γκατζιόνια και κατορηθούνε μέσα» και να 'ρχεται μετά, να κάθεται και να αραδιάζει ιστορίες ανάκατες πότε για τη γέννηση του Χριστού και πότε για τα

γκατζιόνια, «που 'ρχονται απόψε απάνου στη γη και θα κάτσουνε ίσιμαε την Πρωτάγιαση, που θα τα διώξει ο παπάς με την αγιαστούρα του».

Και μέσα σ' όλη αυτή τη μυσταγωγική και μυστηριακή εσπερινή ευτυχία της Παραμονής, που συναγωνίζονται να τη φωτίσουν μια τσιμπλόλαμπα και η φωτοκαγιά του τζιακιού, να μας πάρει ο ύπνος...!

Αύριο θα 'ναι Χριστούγεννα. Τα Χριστούγεννα του 1994 όμως! Λίγο πριν τα χαράματα, θα σημάνουν οι καμπάνες και θα μας ξυπνήσουν. Δεν πειράζει που δεν θα είναι για όλους μας οι καμπάνες του Χριστού της Καντύλας! Η εορταστική διάθεση, ύστερα από 'να τέτοιο ταξίδι, υπάρχει πια στον καθένα μας.

«Ακολουθήσωμεν, λοιπόν, ένθα οδεύει ο αστήρ...».

Καλά Χριστούγεννα, συμπατριώτες, όπου κι αν βρισκόσαστε.

Χρόνια σας πολλά και του χρόνου καλύτερα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Βασίλειος Γεωργ. Ευσταθίου και η σύζυγός του Μαρία απέκτησαν αγοράκι.

- Ο Δημήτριος Χαρ. Καρζής και η σύζυγός του Μαρίνα απέκτησαν την 9/5/94 κοριτσάκι.

- Ο Σωτήρης Παναγ. Προκόπος και η σύζυγός του Αναστασία απέκτησαν των 14/7/94 κοριτσάκι.

- Ο Κων/νος Παναγ. Εικοσιδέκας και η σύζυγός του Γιαννούλα απέκτησαν των 14/8/94 αγοράκι.

- Ο Ευστάθιος Χρίστου Ευσταθίου και η σύζυγός του Παναγιώτα απέκτησαν αγοράκι.

- Ο Χαράλαμπος Δημ. Εικοσιδέκας και η σύζυγός του Ασπηνία απέκτησαν την 3/7/94 αγοράκι.

- Ο Βασίλης Φωτ. Προκοπίου και η σύζυγός του Ευαγγελία απέκτησαν την 29/7/94 αγοράκι.

- Ο Χαράλαμπος και η Ματίνα Μαγκλάση απέκτησαν την 16/5/94 αγοράκι.

- Ο Αντώνιος Κων. Προκοπίου (Ζεβεδαίου) και η σύζυγός του Ιωάννα απέκτησαν τον Αύγουστο 1994, στο Σικάγο, κοριτσάκι.

Ευχόμαστε στους γονείς να τους ζήσουν τα νεογέννητα.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Ο Βασίλης και η Μαγδαλινή Κανδαλέπα εβάφτισαν την κόρη τους και της εδόθη το όνομα Χαραλαμπία.

- Ο Κων/νος και η Ευαγγελία Αγγρισταθή εβάφτισαν την κόρη τους και της εδόθη το όνομα Αικατερίνη.

- Η κόρη της Μαρίας Βασ. Ζερβογιάννη Ευαγγελία και ο σύζυγός της (από ΗΠΑ) εβάφτισαν την κόρη τους στην Κανδύλα.

- Ο Δημοσθένης και η Μαρία Δεληγιάννη εβάφτισαν τα δυό παιδιά τους και τους εδόθησαν τα ονόματα Βασιλική στην κόρη και Χρήστος στο γιό.

- Ο Γεώργιος και η Αμαλία Προκόπου εβάφτισαν την κόρη τους και της εδόθη το όνομα Βασιλική.

- Ο Δημήτριος και η Παναγιώτα Δεληγιάννη εβάφτισαν το γιό τους και του εδόθη το όνομα Ιωάννης.

- Ο Κων/νος και η Ειρήνη Μπίσια εβάφτισαν την κόρη τους και της εδόθη το όνομα Ελένη.

- Ο Δημήτριος και η Μαρία Ζερβογιάννη από το Ντέρμπαν της Ν. Αφρικής εβάφτισαν στην Τρίπολη τα διδύμα παιδιά τους και τους εδόθησαν τα ονόματα Γιώργος στο γιό και Γιαννούλα στην κόρη.

- Ο Τζίμης και η Μαρίνα Τσαπραλή (κόρη του Γιώργη Ζερβογιάννη) από τον Καναδά εβάφτισαν στο Τολό την κόρη τους και της εδόθη το όνομα Σταυρούλα.

- Ο Χρήστος και η Στέλλα Πασιαλή εβάφτισαν το γιό τους και του εδόθη το όνομα Θεόδωρος.

- Ο Σπύρος και η Φανή Μερκούρη από την Αυστραλία εβάφτισαν την κόρη τους στο μοναστήρι Κανδύλας και της εδόθη το όνομα Ιουλία.

- Ο Μιχάλης και η Τζένη Πολίτη από την Αυσταλία εβάφτισαν το γιό τους στο μοναστήρι Κανδύλας και του εδόθη το όνομα Κωνσταντίνος.

Ευχόμαστε στους γονείς και στους νομούς να τους ζήσουν τα νεοφώτιστα.

ΓΑΜΟΙ

- Ο Μιχάλης Χρίστου Δεληγιάννης και η Ελένη Καρβουνιάρη (από το Λεβίδι) παντρεύτηκαν την 27/8/94.

- Ο φαρμακοποιός Παναγιώτης Ιωάν. Δεληγιάννης και η οδοντίατρος Όλγα Κόλια παντρεύτηκαν την 3/9/94 στο Κιάτο Κορινθίας.

- Ο Βαγγέλης Ευθυμίου Παντολέων και η Σταυρούλα Τσιώρου παντρεύτηκαν στην Αθήνα την 11/9/94.

- Ο Βαγγέλης Λίγγος και η Ιωάννα Δημ. Ζαζιά παντρεύτηκαν την 24/9/94 στην Ελευσίνα.

- Ο Βαγγέλης Αντ. Μαρινάκης (γιός της Χρυσούλας Κων. Βαρδουνιώτη) και η Μα-

ρία Μενδρινού παντρεύτηκαν στην Αθήνα την 11/11/94.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 11/5/94 πέθανε στην Καλαμάτα και εκδηύθη στην Κανδύλα η Παναγιώτα σύζ. Στυλιανού Γιαννακοπούλου.

- Στις 11/5/94 πέθανε στην Αθήνα και εκδηύθη στον Κανδύλα το νεογνό του Σπύρου Νικ. Κουκλάκη.

- Στις 31/7/94 πέθανε στο Περιστέρι ο Ανδρέας Σαρδέλης σύζυγος της Σταυρούλας Αποστόλου Παντολέων.

- Στις 4/10/94 πέθανε και εκδηύθη στην Κανδύλα ο Αθανάσιος Χαρ. Δρόσος.

- Στις 23/11/94 πέθανε στην Αθήνα και εκδηύθη στην Κανδύλα η Σοφία σύζ. Αθανασ. Δάλκου.

Τους οικείους των μεταστάτων συλλυπούμεθα θερμώς.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Οι αδελφοί Γιαννακόπουλοι προσέφεραν αντί στεφάνου εις μνήμην της μητέρας τους Παναγιώτας Στυλ. Γιαννακοπούλου 50.000 δρχ. στον Ιερό Ναό Γεννήσεως Χριστού Κανδύλας και 50.000 δρχ. στο Σύλλογο Γονέων του Δημ. Σχολείου Κανδύλας. Ο παπα-Δημήτρης Προκόπος ως εφημέριος του ναού και ως Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων τους ευχαριστεί και εύχεται στον Ύψιστο για την ανάπαυση της ψυχής της μητέρας τους.

Και ο θάνατος έχει, ακόμα, ωραίες στιγμές στο χωριό μας

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Στις 11-5-94 πέθανε στην Καλαμάτα η Παναγιώτα Γιαννακοπούλου σε ηλικία 82 ετών και κηδεύτηκε στην Κανδύλα. Χήρα του Στυλιανού Γιαννακόπουλου (Μπελεκάνου), τον οποίο παντρεύτηκε ύστερα από δεύτερο γάμο του, βρήκε 5 παιδιά από τον πρώτο γάμο και απέκτησε και 3 δικά της. Σ' όλα τα παιδιά πρώτα και δεύτερα έδειξε αγάπη και μητρική στοργή ισομερή και εξισορρόπησε τις αντιθέσεις που υπάρχουν σε τέτοιου τύπου οικογένειες.

Έτσι με το ψυχικό της μεγαλείο και με τη σωστή θέση και συμπεριφορά του Πατέρα και των παιδιών η οικογένεια του Στυλιανού Γιαννακόπουλου έγινε πρότυπο και παράδειγμα προς μίμηση για τη μικρή κοινωμία του Χωριού μας.

Σ' αυτόν τον υπέροχο άνθρωπο, γυναίκα και μητέρα, όταν ο θλιβερός ήχος της καμπάνας αντήχησε και σκόρπισε την είδηση του χαμού της, συγγενείς και φίλοι, γνωστοί και άγνωστοι έσπευσαν ν' αποτίσουν τον ύστατο φόρο τιμής στη σορό της.

Ήταν συγκινητική η πάνδημη συμμετοχή του Χωριού στην κηδεία της κι ας έβρεχε δυνατά. Όλοι ή σχεδόν όλοι - Κανδυλιώτες και Κανδυλιώτισσες - μ' ένα κερί στο χέρι και μ' ένα μουκέτο λουλούδια οι γυναίκες, έσπευσαν να δώσουν το ύστατο παρόν στη νεκρή Παναγιώτα του Μπελεκάνου και να παρηγορήσουν τους συγγενείς.

Και δεν ήταν συγκινητική μόνο η τυπική παρουσία του κόσμου. Συγκινητική ήταν και η ουσιαστική συμμετοχή - ανδρών και γυναικών και προπάντων γυναικών - στην όλη διαδικασία της κηδείας (συγύρισμα σπιτιού, άνοιγμα μνημείου, καφέδες, σιπάρι, εκφορά, ταφή κλπ., κλπ.). Αυτή η συμμετοχή στις θλιβερές αυτές στιγμές έδειξε το μεγαλείο της αλληλεγγύης, της συμπαράστασης, της συμπόνοιας και της πατροπαράδοτης ανθρωπιάς, αν θέλετε, του κάθε Κανδυλιώτη και της κάθε Κανδυλιώτισσας.

Μακάρι αυτό το πνεύμα να επικρατεί σ' όλες τις κοινωνικές στιγμές της ζωής του Χωριού είτε χαράς, Δίδει μια διάσταση κοινωνικής συνεργατικότητας και συναντίληψης που τόση ανάγκη έχουν οι κοινωνίες σήμερα, γιατί ως γνωστόν έντονα έχει καλλιεργηθεί κι έχει επικρατήσει ο ατομικισμός και η απομόνωση.

Εμείς τα παιδιά της, οι οικογένειές μας, και τα εγγόνια της εκφράζουμε σ' όλους αυτούς που συμμετείχαν με τον καθοιονδήποτε τρόπο στο βαρύ πένθος μας, επώνυμους κι ανώνυμους, τις ολόθερμες ευχαριστίες μας. Μας συνεπήραν με τη στάση τους και την συμπεριφορά τους.

Εύγει στους συμπατριώτες Κανδυλιώτες και ζωή μακρόχρονη κι ευτυχισμένη σ' όλους.

Φάνης Γιαννακόπουλος

ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΕΣ ΚΑΝΔΥΛΑΙΟΥΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Φίλοι συμπατριώτες και κυρίως όσοι είστε μέλη Διοικ. Συμβουλίων των πατριωτικών Σωματείων του Εξωτερικού, έχουν περάσει σχεδόν 2 χρόνια από τότε που εκυκλοφόρησε το 1ο φύλλο της εφημερίδας μας και, με λύπη μας, δεν είδαμε να εκδηλωθεί κανένα ενδιαφέρον από μέρους σας στην παράκλησή μας για συνεργασία, με εξαίρεση τον Κώστα Μανιάτη από το Σύλλογο Καναδά (προτάσεις του οποίου για τον εξωραϊσμό του νεκροταφείου και ενέργειες δικές μας εδημοσιεύθηκαν στο προηγούμενο φύλλο).

Όπως είχαμε τονίσει και τότε, σκοπός της έκδοσης της εφημερίδας είναι να αποτελέσει αυτή το συνδετικό κρίκο μεταξύ των απανταχού Κανδυλαίων, να γίνει το μέσον επικοινωνίας μας, να εκφράσουμε μέσα απ' αυτή την Κανδυλαϊκή ψυχή, να προβάλλουμε τα προβλήματα του χωριού μας επιδιώκοντας την επίλυσή τους, να μαθαίνουμε τα νέα μας, από τα κοινωνικά μέχρι τις εκδηλώσεις μας, τις προσπάθειες και τις δραστηριότητές μας και των Κανδυλαίων της Ελλάδας και των αποδήμων, είτε μέσω των Διοικ. Συμβουλίων των

Συλλόγων, είτε από άτομα που έχουν να πουν κάτι κανδυλαϊκό.

Για να τα πετύχουμε όλα αυτά μας χρειάζεται και η δική σας συνεργασία, κυρίως με την αποστολή ύλης, που τα θέματά της θα αναφέρονται στην Κανδύλα και τους Κανδυλαίους.

Άλλου είδους θέματα, γενικότερα ή επιστημονικά δεν δημοσιεύονται διότι είναι εκτός του σκοπού της έκδοσης της εφημερίδας.

Θα περιμένουμε, λοιπόν, με χαρά τις ανταποκρίσεις σας αλλά και την καλόπιστη κριτική σας, τις προτάσεις σας και τις υποδείξεις σας, ώστε φύλλο με το φύλλο «ΤΑ ΚΑΝΔΥΛΙΩΤΙΚΑ» να βγαίνουν καλύτερα και πληρέστερα.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ: Παρακαλούμε τους Συλλόγους του Εξωτερικού να μας στείλουν -όσο γρηγορότερα μπορούν- κατάσταση με τυπωμένες τις διευθύνσεις των συμπατριωτών, για να τους στέλνουμε, απ' εδώ, απ' ευθείας την εφημερίδα στο σπίτι τους.

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΔΑΛΚΟΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Με την ευκαιρία της Γεν. Συνέλευσης που έγινε στις 15 Μαΐου 1994, έγιναν και τα εγκαίνια της αίθουσας-γραφείου του Συλλόγου μας με την παρουσία πολλών συμπατριωτών, εκπροσώπων αρκαδικών πατριωτικών σωματείων και διακεκριμένων φίλων της Κανδύλας.

Μεταξύ αυτών ο Αρκάς ιερέας πατήρ Αντώνιος Κουίκλης, ο οποίος ετέλεσε και τον αγιασμό και προσέφερε στο Σύλλογο, συμβολικά, το ποσό των 10.000 δρχ. και ο καθηγητής του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ηλίας Δεκάζος, επίσης Αρκάς.

Μετά τον αγιασμό ο Πρόεδρος του Συλλόγου ευχαρίστησε τους παρευρεθέντες και ιδιαίτερω τον πατέρα Αντώνιο και αναφέρθηκε στα πεπραγμένα του έτους που πέρασε.

Ακολούθησε κατόπιν η απο-

νομή τιμητικών πλακετών σε μέλη του Συλλόγου μας που προσέφεραν μεγάλη κοινωνική υπηρεσία σε Κανδυλαίους ή χρηματικά ποσά στο Σύλλογο άνω των 300.000 δρχ., καθώς και σε παιδιά μ' ένα τουλάχιστον γονιό Κανδυλαίο, που πέτυχαν το 1993 σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Τ.Ε.Ι.

Οι τιμηθέντες είναι:

Ο γιατρός μας Φάνης Κ. Οικονομόπουλος για την κοινωνική του προσφορά, επί έτη, στους Κανδυλαίους.

Η οικογένεια του αιμνήστου Στράτου Θ. Σδράλη για την προσφορά στο Σύλλογο του ποσού 500.000 δρχ. εις μνήμην του.

Ο δικηγόρος Φάνης Γ. Κούσουλας και η σύζυγός του συμβολαιογράφος Σοφία Παναγάκη - Κούσουλα για την προσφορά στο Σύλλογο του ποσού των 300.000 δρχ. και

την δωρεάν σύνταξη των συμβολαίων αγοράς των αιθουσών του γραφείου.

Οι αδελφοί Ηλίας και Χρίστος Χαρ. Κουγεμήτρου για προσφερθείσα τεχνική εργασία, κατά τη διαρρύθμιση του γραφείου, αξίας άνω των 300.000 δρχ.

Για την επιτυχία τους σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα επιμήθηκαν οι εξής: Γκάνα Γιαννούλα του Μιχαήλ, Κουγεμήτρος Χαράλαμπος του Νικολάου, Προφαντόπουλος Χρίστος του Γεωργίου και Χουντάλας Ιωάννης του Χρίστου.

Μετά το πέρας των εκδηλώσεων αυτών, επραγματοποιήθηκε συνεστιάση των συμπατριωτών και φίλων στην ψιστοριά «ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΤΣΟΛΙΑΣ» των Αφών Χουντάλα στη Βάρνη, που κράτησε, με τραγούδια και χορό, ως το απόγευμα.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

Η καθιερωμένη γιορτή που οργανώνει η Κοινότητα Κανδύλας για να τιμήσει τους αποδήμους Κανδυλαίους έγινε και φέτος στην πλατεία του χωριού μας, στις 16-8-94, με κληράνα χορό και φαγοπότι.

Εκτός από τις αρχές του χωριού τη γιορτή τίμησε και ο βουλευτής Αρκαδίας κ. Δημ. Φέππας.

Από το Σύλλογο των Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» παρέστησαν ο Αντιπρόεδρος και μέλη του Διοικ. του Συμβουλίου.

Τους ξενιτεμένους, που θυμούνται κάθε χρόνο τη γενέτειρα στο πανηγύρι της και ήταν και φέτος πολλοί κι απ' όλες τις ηπείρους, καλωσόρισαν εκ μέρους της Κοινότητας ο Πρόεδρος του Κοινοτ. Συμβουλίου Νικόλαος Ξηρογιάννης και εκ μέρους του Συλλόγου μας ο Αντιπρόεδρος του Διοικ. Συμβουλίου.

**Η προσφώνηση
του Αντιπροέδρου του Συλλόγου μας
Αναστασίου Οικονομοπούλου
στην κορτή των Αποδήμων**

Αιδεσιμότατε, Κύριε Βουλευτά, Κύριε Πρόεδρε της Κοινότητας, Αγαπητοί Συμπατριώτες Απόδημοι των ΗΠΑ, Καναδά, Αφρικής, Αυστραλίας και Απανταχού της Οικουμένης.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του Συλλόγου των Απανταχού Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ» σας

απευθόντω θερμό χαιρετισμό, σας καλωσορίζω στην ιδιαίτερή μας πατρίδα την Κανδύλα και σας εύχομαι καλή διαμονή στην Ελλάδα μας. Ο Απόδημος Έλληνας στο εξωτερικό, είναι το μάτι και η βιτρίνα της Ελλάδας. Η προσφορά του στην Πατρίδα είναι μεγάλη. Είναι γνωστές οι κινητοποιήσεις των αποδήμων για τα εθνικά μας θέματα. Τα συλλεητήρια της Αυστραλίας, του Καναδά και των ΗΠΑ, για αυτά τα θέματα είχαν παγκόσμια απήχηση. Σεις οι απόδημοι αποτελείτε ένα εκλεκτό κομμάτι του Έθνους. Με φανατισμό αγαπάτε τον τόπο μας, τηρείτε τις παραδόσεις μας, δίνετε ελληνοπρεπή αγωγή στα παιδιά σας, καλημερίζετε την ελληνική γλώσσα, προσφέρετε οικονομική βοήθεια στην Ελλάδα. Ειδικά οι Κανδυλιώτες Απόδημοι έχετε να επιδείξετε σωρεία έργων στο Χωριό μας. Ο Σύλλογός μας διατηρεί ιδιαίτερες σχέσεις με τους αντίστοιχους δικούς σας συλλόγους, στους οποίους παρακαλώ να μεταφέρετε τους θερμούς μας χαιρετισμούς και να τους διαβεβαιώσετε ότι θα επιδιώξουμε πάρα πέρα σύμφιξη των σχέσεων για το καλό του Χωριού μας.

Τέλος σας εύχομαι καλή διαμονή στον τόπο μας, καλή διασκέδαση απόψε και καλή επάνοδο στη δεύτερη Πατρίδα σας με τις καλύτερες εντυπώσεις.

ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ

Κανδύλα 7-11-1994

Φίλοι συμπατριώτες του Δ.Σ. του συλλόγου των Απανταχού Κανδυλιωτών «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»,

Σας ευχαριστώ για τις ολόθερμες ευχές σας με την ευκαιρία της ανάδειξής μας κοινοτικών συμβούλων του χωριού μας και σας καλούμε και προσκαλούμε σε μια συνεργασία, καθ' οιονδήποτε τρόπο, για την επίλυση των συσσωρευμένων πολλαπλών και φλεγόντων προβλημάτων του χωριού μας.

Κάθε σας προτροπή και βοήθεια θ' αποτελεί για μας θετικό κίνητρο για τη δραστηριοποίησή μας.

Προσβλέπουμε δε σε μια σύντομη συνάντηση, ύστερα από συνηννόηση των:

Παλιού και νέου Κοινοτικού Συμβουλίου

Εκπροσώπων όλων των Τοπικών φορέων και του Δ.Σ. του Συλλόγου σας, για την ανταλλαγή απόψεων, την εντόπιση των Τοπικών προβλημάτων, τον προγραμματισμό και ιεράρχηση αυτών καθώς και την ανάληψη κοινής προσπάθειας για την επίλυσή τους.

Με Πατριωτικούς χαιρετισμούς

Για το νέο Κοιν. Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Στο χωριό μας, στις Κοινοτικές Εκλογές της 16/10/94, πήρε τις περισσότερες ψήφους ο «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΚΑΝΔΥΛΑΣ» υπό τον συμπατριώτη Δεληγιάννη Χρήστο του Γεωργίου, ο οποίος και από 1/1/95 θα είναι ο Πρόεδρος μας.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο θα αποτελούν:

α) Από τον συνδυασμό που ήρθε πρώτος:

1. Δεληγιάννης Χρήστος του Γεωργίου	Πρόεδρος
2. Πανόπουλος Χαράλαμπος του Θεοδοσίου	(ψηφοί 90)
3. Δεληγιάννης Χαράλαμπος του Χρήστου	(« 83)
4. Δρόσος Χαράλαμπος του Χρήστου	(« 80)
5. Οικονομόπουλος Κων/νος του Βασιλείου	(« 58)

β) Από τον συνδυασμό «ΠΡΟΟΔΟΣ» που ήρθε δεύτερος:

6. Λαγός Χρήστος του Παναγιώτου και	
7. Ηλιόπουλος Δημήτριος του Χρύσανθου	(« 68)

Τον πλειοψηφίσαντα συνδυασμό συνεχάρη τηλεγραφικώς ο Σύλλογός μας μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Κανδυλιώτισσες και Κανδυλιώτες

Οι συνεργάτες μου και εγώ προσωπικά, ειλικρινά θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά, τόσο για την αγάπη σας με την οποία μας περιβάλατε κατά την προεκλογική περίοδο, όσο και για την απόφασή σας να μας εμπιστευθείτε τη διεκπεραίωση των υποθέσεων και την αντιμετώπιση - επίλυση των καυτών προβλημάτων του χωριού μας κατά την επόμενη τετραετία.

Αναπαυκρινόμενοι, σας διαβεβαιώνουμε ότι δε θα διαψευστούν οι προσδοκίες σας.

Και πάλι σας ευχαριστούμε

Με εκτίμηση

Για το νέο Κοιν. Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΟΙΝΟΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΣ ΞΗΡΟΣ

**Ερυθρός και Λευκός
barbarossa**

**ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ:
POLVINO Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ**

ΕΔΡΑ: ΚΑΝΔΥΛΑ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ

Συμπατριώτες

**Γνωρίστε την περιοχή του
χωριού μας και τον
ευρύτερο αρκαδικό χώρο μέσα
από το βιβλίο του
ΙΩΑΝΝΟΥ Β. ΒΙΓΛΑ
ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ «ΑΡΚΑΔΙΚΑ»
εκυκλοφόρησε σε Β' ΕΚΔΟΣΗ**